

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/200/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116210639
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6116210639.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovvej a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a Mgr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobkyne S. S., nar.XX.XX.XXXX, trvale bytom v G. G., N. X, XXX XX, právne zastúpenou Advokátskou kanceláriou MAĎAR & Partners, s.r.o., so sídlom Námestie Štefana Moysesu 26, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 232 692, za ktorú koná JUDr. Miloš Maďar, PhD., LL.M., advokát a konateľ, proti žalovanému Rapid life životná poisťovňa, a. s., so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, 040 71, IČO: 31 690 904, o zaplatenie sumy 3.009,36 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 15C/154/2016-122 zo dňa 09.03.2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3 009,36 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,15 % ročne počítaným od 24.07.2014 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (prvý výrok), žalobkyni priznal nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 % od žalovaného (druhý výrok), žalovanému uložil povinnosť zaplatiť štátu súdny poplatok vo výške 180,50 € do 15 dní od právoplatnosti rozsudku na účet Slovenskej pošty, a.s. Banská Bystrica, Partizánska cesta 9, IČO: 36 631 124 pripojeným príkazom na úhradu (tretí výrok).

Z jeho odôvodnenia vyplýva, že v súlade s §788 ods. 1, 2, 3, §796 ods. 1, 2, §797 ods. 1, 2, §799 ods. 2, §816, §804, §567 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v aktuálnom znení (ďalej v texte aj „OZ“) konštatoval, že žalobkyňa uzavrela s Prvou československou poisťovňou (v súčasnosti žalovaný označený v záhlaví rozsudku) poisťnú zmluvu dňa 22.07.1999 typu UDP-K+úraz, v ktorej poisťná doba bola určená od 23.07.1999 do 23.07.2014. V zmluve bola určená doba platenia poisťného na 10 rokov a poisťná doba na 15 rokov. Pre prípad smrti bolo dohodnuté poisťné plnenie vo výške 60 000,-Sk (1.991,64 €) a pre prípad dožitia poisťné vo výške 90 660,-Sk (3.009,36 €). V súdnom konaní sa žalobkyňa domáhala žalovanej sumy s príslušenstvom z dôvodu, že po uplynutí poisťnej doby dňa 23.07.2014 jej vznikol nárok na plnenie vo výške poisťnej sumy 3.009,36 € pre prípad dožitia, ktoré jej doposiaľ vyplatené nebolo.

Žalovaný žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť, pretože poisťná zmluva nevznikla platne: nemala všetky podstatné obsahové náležitosti podľa §788 OZ a z takéhoto dôvodu je neplatná absolútne s poukazom na §39 OZ. Poisťné je podstatnou náležitosťou poisťnej zmluvy; je potrebné ho skúmať podľa právneho stavu v čase jeho uzavretia. Poisťné v predmetnej poisťnej zmluve malo byť určené v súlade s §9 ods. 3 v spojení s §11 ods. 3 zákona č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve tak, aby ho vyhovovalo zákonnému kritériu, ktorým bola požiadavka, aby kalkulácie a sadzby poisťného (t.j. výška

poistného, cena plnenia) v štátom schvaľovanom obchodnom pláne, z ktorého žalovaný pri vpísaní poistného do poistnej zmluvy žalobkyne musel vychádzať, zaručovali dlhodobú splniteľnosť záväzkov v obchodnom pláne. Sadzby poistného obsahovali poistné, ktoré sa premietlo do poistnej zmluvy. V protokole z roku 2007 Národná banka Slovenska skonštatovala, že poistné v poistnej zmluve bolo v rozpore s §31a zákona č. 95/2002 Z.z. a že je v rozpore s §35 zákona č. 8/2008 Z.z.. Výška poistného musí zabezpečovať trvalú (v ponímaní zákona č. 24/1991 Zb. dlhodobú) splniteľnosť všetkých záväzkov poisťovne, vrátane tvorby dostatočných technických rezerv (ide o podmnožinu tvorenú výlučne z poistného, ktorá musí byť logicky nesprávna, ak je nesprávne stanovená výška činiteľa pri správnom menovateľovi, čo plynie z druhej a piatej strany Notárskej zápisnice N 29/2008 zo dňa 02.06.2008). Poistné v poistnej zmluve žalobkyne bolo od počiatku určené v rozpore so zákonom č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve a teda bolo protizákonné, čo znamená neplatné.

Orgánom príslušným zaujímať stanoviská a odborné vyjadrenia k otázkam dotýkajúcim sa životného poistenia a poisťovacej činnosti je Národná banka Slovenska, ktorá sa odborne vyjadrila listom č.ODT-13070/2013 zo dňa 02.12.2013, z ktorého vyplýva skutkové zistenie, že v čase pred rokom 2002 sa sadzby poistného, výška poistného schvaľovala a takáto výška poistného sa stala záväznou. Časť obsahu poistnej zmluvy, jedna z jej podstatných obsahových náležitostí, bola určená v rámci postupu podľa zákona z oblasti verejného práva. Preto je potrebné skúmať súlad časti poistnej zmluvy aj so zákonom z oblasti verejného práva, keďže podľa tohto zákona malo byť poistné schválené. To, že výšku poistného určil verejnoprávny subjekt v rozpore s vtedajším zákonom, je významnou skutkovou okolnosťou, ktorá je súčasťou skutkového stavu. V prípade poistnej zmluvy ide o tzv. regulovanú zmluvu, čo predstavuje medzistupeň medzi súkromným a verejným právom. Keďže Národná banka Slovenska okrem iného zistila, že poistné je stanovené „zle a nízko“, bolo stanovené protizákonne, uvedený nedostatok, pretože zhodou okolností je poistné schválené v období rokov 1991-2002, nielen parametrom významným pre orgán dohľadu v roku 2007, 2008, ale zároveň podľa Občianskeho zákonníka aj podstatnou obsahovou náležitosťou poistnej zmluvy, mal právny význam aj vo vzťahu ku poistnej zmluve, ktorá má byť právnym základom nároku uplatnenom v tomto konaní. Nezákonne poistné stanovené nesprávne pre rozpor so zákonom nemôže byť zároveň zákonné; absolútne neplatný právny úkon so sebou nespája vznik, zmenu alebo zánik žiadnych povinností ani práv, t. j. ani práva na akékoľvek poistné plnenie. V prípade takéhoto absolútne neplatného právneho úkonu, z ktorého sa má plniť chýba právny základ nároku.

Pokiaľ by aj poistná zmluva bola platná, žaloba by nebola dôvodná. Začiatok poistenia podľa poistnej zmluvy bol stanovený na 23.07.1999 s tým, že prvé poistné je splatné v deň začiatku poistenia, ďalšie poistné je splatné vždy v prvý deň dojednané poistného obdobia. Poistné obdobie je určené podľa spôsobu platenia poistného. Prvé mesačné obdobie teda začalo 23.07.1999 a skončilo 22.08.1999, kedy 23.08.1999 začalo ďalšie mesačné obdobie. Prvým dňom každého z mesačných poistných období bol posledný deň v mesiaci, kedy bolo poistné splatné (§796 ods. 1,2 OZ). Žalovaný predložil platobný kalendár žalobkyne evidujúci deň splatnosti poistného, ako aj deň zaplatenia poistného žalobkyňou (deň pripísania poistného na účet žalovaného - §567 ods. 2 OZ), z ktorého vyplýva, že žalobkyňa neplatila počas trvania poistného vzťahu poistné vždy riadne a najmä nie včas. Bola opakovane v omeškani (platobný kalendár poistného k poistnej zmluve ako listinný dôkaz). Predložil súdu kópiu ústrižku poštovej poukážky zo dňa 25.07.1999, ktorým bolo uhradené prvé poistné, pripísané na účet žalovaného dňa 27.07.1999. Ak žalobkyňa tvrdí, že v danom mesiaci uhradila navyše jednu splátku poistného, toto nepreukázala. Žalovaný predložil súdu výpočet redukcie poistnej sumy (úprava pôvodného poistného na primerané poistné a nová poistná suma), pričom redukovaná poistná suma bola vypočítaná ku dňu 25.11.2007 na sumu 1.155,61 €. Poukázal na článok 9 ods. 2 písm. a) poistných podmienok, v zmysle ktorých, ak nie je poistné zaplatené v plnej výške a v lehote stanovenej Občianskym zákonníkom, poistenie sa zmení na poistenie so zníženou poistnou sumou. Tento článok obsahuje slovné spojenie „poistenie sa zmení“ s tým, že ide o poistné podmienky zo dňa 01.06.1995 schválené rozhodnutím Ministerstva financií SR č. j. 52/1024/1995 zo dňa 30.05.1995. Potom zmena poistenia nie je právom žalovaného, nie je právnym úkonom poisťovne, ale skutočnosťou, nezávislou od vôle poisťovne. Z článku 9 ods. 6 týchto poistných podmienok vyplýva, že poisťovňa potom, čo ex lege dôjde ku zmene poistenia na poistenie so zníženou poistnou sumou už iba vypočíta zníženú poistnú sumu podľa poisto-technických zásad. Tomuto nasvedčuje list NBS č. ODT-7467/2012 z 30.07.2012.

Žalovaný poukázal na to, že pri vydaní povolenia zo strany štátneho orgánu pri kalkulácii sadzieb poistného za poistné plnenie vznikla protiprávnosť a síce v sadzbách poistného ako ceny za poskytovanú poistnú ochranu. Táto protiprávnosť pokračovala aj za pôsobnosti zákona č. 95/2002 Z. z., resp. zákona č. 8/2008 Z.z.. Dôsledky protiprávnosti výšky poistného stanoveného autoritatívnym regulačným orgánom sa prejavili na uzavretej poistnej zmluve už okamihom jej uzavretia. Ak by žalovaný mal o tejto

skutočnosti vedomosť, takúto zmluvu by so žalobkyňou neuzavrel, považuje ju za absolútne neplatnú. Poukázal na ustanovenie §9 ods. 1, 3 z. č. 24/1991 Zb., účinného dňa 30.05.1995, kedy bolo žalovanému vydané povolenie na podnikanie, orgán dozoru nad poisťovníctvom. V tom čase Ministerstvo financií SR nemohlo povolenie vydať, ak zo žiadosti alebo z jej podkladov, prípadne z ďalších overených informácií zistilo, že žiadateľ, resp. žalovaný nespĺňa dostatočné odborné predpoklady na výkon predmetu podnikania v poisťovníctve, že záujmy ním poistených nebudú zodpovedajúcim spôsobom zabezpečené alebo že žalovaný nebude schopný v zodpovedajúcej miere dlhodobu plniť svoje záväzky z poisťných vzťahov.

Súd prvej inštancie po vykonaní rozsiahleho dokazovania dospel k záveru, že poisťný vzťah bol založený na základe normy súkromného práva a jeho účastníkmi sú subjekty súkromného práva, ktoré dobrovoľne za vopred dohodnutých podmienok vstúpili do zmluvného vzťahu. Na druhej strane tu vystupuje vzťah jedného zo subjektov súkromno-právneho vzťahu a to žalovaného ako poisťovne, ktorá vykonáva svoju činnosť pod dohľadom orgánov štátu, práve so štátom. Z tohto vzťahu vznikajú rovnako obidvom subjektom a to jednak žalovanému ako poisťovní, ako aj štátu, vzájomné práva a povinnosti. V prípade, ak by štát, resp. subjekt vykonávajúci dohľad nad poisťovni porušil svoje povinnosti voči kontrolovanému subjektu a tomuto by takýmto nesprávnym úradným postupom vznikla škoda, bol by potom poškodený subjekt oprávnený právom predpokladaným spôsobom si vzniknutú škodu od štátu vymáhať. Nie je však právne dovolené, aby žalovaný negatívne dôsledky, ktoré mu zo vzťahu so štátom podľa jeho názoru vznikli, preniesol do vzťahu iného, a to súkromno-právneho vzťahu, čoho dôsledkom by bolo znášanie takéhoto negatívneho následku práva žalobkyňou ako poistencom. V poisťnej zmluve boli stanovené podmienky, ktoré žalobkyňa ako účastník poisťnej zmluvy plnila a nastala aj dohodnutá poisťná udalosť, preto žalovanému vznikla povinnosť vyplatiť žalobkyňi dohodnuté poisťné plnenie. Skutočnosť, že by rozhodnutím iného subjektu vznikla žalovanému ako poisťovní škoda, nemôže mať žiadny vplyv na posúdenie nároku žalobkyne voči žalovanému ako poisťovní zo spornej poisťnej zmluvy. Z tohto dôvodu nemožno dospieť ani k záveru, že v prípade plnenia zo spornej poisťnej zmluvy ide o nemožné plnenie podľa §575 ods. 1 OZ, pretože povinnosť žalovaného plniť vyplýva z platne uzavretej poisťnej zmluvy, ktorou sú žalobkyňa i žalovaný viazaní (rozsudok NS SR sp.zn. 2Cdo/229/2013 zo dňa 30.09.2014). Okresný súd poukázal aj na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 10Co/25/2016 zo dňa 21.07.2016 v inej právnej veci žalobcu Rapid life životná poisťovňa, a.s. proti žalovaným 1/ Slovenská republika - Národná banka Slovensko, 2/ Slovenská republika - Ministerstvo financií SR o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, ktorým bol potvrdený medzitímny rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 22C/372/2009-429 zo dňa 12.10.2015; súd prvej inštancie rozsudkom v označenej veci rozhodol tak, že právny základ žalobcu na náhradu škody voči žalovanému 1/ je daný, žalobu žalobcu voči žalovanému 2/ zamietol s tým, že o výške škody rozhodne v konečnom rozhodnutí. V prípade, že by aj žalovanému ako poisťovní vznikla škoda, takéto prípadné zistenie nemôže mať žiadny vplyv na posúdenie nároku žalobkyne voči žalovanému v prejednávanej veci. Okresný súd, vychádzajúc z §39 OZ dospel k názoru, že poisťná zmluva je platný právny úkon, vznikla platne s prihliadnutím na právny stav, existujúci v čase jeho uzavretia, keďže obsahuje všetky podstatné obsahové náležitosti podľa §788 OZ, medzi ktoré patrí aj dojednané poisťné.

Platnosť tohto hmotnoprávneho úkonu treba skúmať podľa právneho stavu v čase jeho uzavretia. Súčasťou poisťnej zmluvy boli aj všeobecné poisťné podmienky pre životné poistenie. Okresný súd neakceptoval tvrdenie žalovanej strany z dôvodu dojednávania poisťného v rozpore so zákonom s poukazom na rozpor s neskoršími zákonnými ustanoveniami. Vznik predmetnej zmluvy sa riadi zákonom č. 24/1991 Zb., pričom vtedajšie ustanovenia nemôžu spôsobiť absolútnu neplatnosť. Jedným z právnych predpokladov pre úspešné podanie žaloby na plnenie je platnosť právneho úkonu - zmluvy, na základe ktorej si žalobkyňa uplatnila žalobný nárok s príslušenstvom voči žalovanému. Poisťná zmluva podľa názoru okresného súdu obsahuje všetky náležitosti platného právneho úkonu, vrátane podstatnej náležitosti - poisťného, ktoré bolo dojednané v súlade so zákonom.

Po posúdení tejto prejudiciálnej otázky (otázka platnosti poisťnej zmluvy) okresný súd vecne posúdil žalobu na plnenie. Nestotožnil sa s tvrdením žalovaného, že ak je zmluva platná, je sporná výška uplatneného žalobného nároku z dôvodu premeny poistenia na poistenie so zníženou poisťnou sumou a že žalobkyňa má nárok len na krátené poisťné z dôvodu neplatenia poisťného načas. Poisťné bolo vždy splatné v 23. dni príslušného mesiaca. Prvé poisťné bolo zaplatené v hotovosti v deň uzavretia návrhu zmluvy, t. j. 22.07.1999, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z obsahu spisu. Prvé mesačné poisťné obdobie začalo 23.07.1999 a skončilo 22.08.1999, t. j. 23.08.1999 začalo ďalšie mesačné obdobie. Zo žalovaným predloženého platobného kalendára žalobkyne, evidujúceho deň splatnosti poisťného ako aj deň zaplatenia poisťného žalobkyňou (deň pripísania poisťného na účet žalovaného v zmysle §567 ods. 2 OZ), ako aj z predloženej kópie ústrižky poštovej poukážky zo dňa 25.07.1999 vyplynulo,

že v tomto dni bolo zaplatené už druhé poistné pripísané na účet žalovaného dňa 27.07.1999, keďže v platobnom kalendári nie je zahrnuté aj poistné zaplatené v deň uzavretia zmluvy, ktoré na rozdiel od ďalších uhradených poistných súm na účet bolo zaplatené v hotovosti. Žalobkyňa teda preukázala skutočnosť ohľadom včasnosti platenia poistného, ktorá bola sporná a to priamo obsahom zmluvy, z ktorej jednoznačne vyplýva, že zaplatila prvé poistné včas pri podpise zmluvy a v tom istom mesiaci uhradila aj ďalšiu splátku poistného. Potom všetky následné poistné boli platené takmer s mesačným predstihom. V článku 9 ods. 2 Všeobecných poistných podmienok z 01.06.1995 je uvedené, že ak nebolo poistné za ďalšie poistné obdobie zaplatené v plnej výške v lehote stanovenej Občianskym zákonníkom; až uplynutím tejto lehoty nastanú dôsledky neplatenia poistného; v zmysle §801 OZ v znení platnom v čase uzavretia zmluvy lehota bola stanovená na 6 mesiacov. Z priloženého platobného kalendára žalovaného vyplýva, že žalobkyňa počas trvania celej poistnej doby nemeškala s platbou poistného viac ako 6 mesiacov. V priebehu konania bolo preukázané, že žalobkyňa plnila podmienky, stanovené v poistnej zmluve riadne a včas; nebol daný dôvod na poníženie poistného plnenia podľa poistno-technickej zásady (redukcia poistenia ako dôsledok §804 OZ).

Žalobkyňa ako účastník poistnej zmluvy má právo na vyplatenie dohodnutého poistného plnenia v zmysle §797 ods. 2 OZ, keďže nastala aj dohodnutá poistná udalosť pre prípad dožitia.

Podaniu žaloby predchádzala snaha žalobkyne o mimosúdne urovnanie sporu, avšak neúspešne; nezapríčinila teda vznik sporu. Oprávnené sa domáhala nielen istiny, ale aj príslušenstva z pohľadávky z dlžnej sumy a vzniklo jej právo na zaplatenie zákonných úrokov z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť z dlžnej sumy istinu pohľadávky aj s úrokmami vo výške 8,15% ročne odo dňa nasledujúceho po skončení dojednaného poistenia s nárokom na vyplatenie poistného plnenia pre prípad dožitia, t.j. od 24.07.2014 až do zaplatenia, keďže omeškanie s plnením dlhu doposiaľ trvá a to s poukazom na §517 ods. 2 OZ a Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z.. Úspešnej žalobkyni priznal aj nárok na náhradu trov konania proti žalovanému. Trovy konania žalobkyne pozostávajú z trov právneho zastúpenia, ktoré jej priznal v rozsahu 100 % s odkazom na §255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj „C.s.p.“), o ktorých výške rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku v zmysle §262 ods. 2 C.s.p..

Vzhľadom na priznané oslobodenie žalobkyne od poplatkovej povinnosti v zmysle §2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok neúspešnému žalovanému, ktorý od poplatku oslobodený nebol. Žalobkyňa bola oslobodená od povinnosti platiť súdny poplatok v zmysle §4 ods. 2 písm. u) z.č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. V spore bola úspešná. Súdny poplatok predstavuje 6% z priznanej sumy v prospech žalobkyne, t.j. 180,50€, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť na účet Slovenskej pošty, a.s. Banská Bystrica, Partizánska cesta 9, IČO: 36 631 124 pripojeným príkazom na úhradu do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal včas odvolanie žalovaný, a to proti všetkým jeho výrokom, pretože ho považuje za nezákonný a nesprávny v celom rozsahu. Navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobu zamietnuť, resp. zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Nesúhlasil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie. Namietal nesprávne zistenie skutkového stavu. Sporná poistná zmluva je absolútne neplatná, pretože poistné bolo dojednané v rozpore so zákonom v dôsledku schválenia nezákonných sadzieb poistného príslušným dozorným orgánom štátu pri vydávaní povolenia na vykonávanie poistenia, ktoré negarantovali trvalú splniteľnosť záväzkov z predmetného druhu životného poistenia (UDP-K). Dohoda o poistnom predstavuje jednu z podstatných náležitostí poistnej zmluvy, dojednanie poistného v rozpore so zákonom spôsobuje absolútnu neplatnosť spornej poistnej zmluvy. Súd prvej inštancie neaplikoval správnu právnu normu a to §816 OZ, pretože uvedené ustanovenie vychádza z predpokladu, že poistná zmluva, z ktorej sa má vyplácať poistné plnenie, je platná a nie je právnou normou, ktorá posudzuje platnosť právnych úkonov ako takých. Súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal s argumentáciou žalovaného. Ani jedna zo zmluvných strán absolútnu neplatnosť právneho úkonu nezapríčinila, čo nemení nič na tom, že zmluva je absolútne neplatná.

Konajúci súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď konštatoval, že žalobkyňa uhradila prvé poistné v hotovosti pri podpise zmluvy dňa 22.07.1999 a následne uhradila druhé poistné, ktoré bolo pripísané na účet žalovaného dňa 27.07.1999. Z ústrižku poštovej poukážky o zaplatení prvého poistného zo dňa 25.07.1999, ktorý bol priložený k návrhu predmetnej poistnej zmluvy vyplynulo, kedy došlo k zaplateniu prvého poistného. Inými ďalšími ústrižkami žalovaný nedisponuje, pretože ďalšie platby poistného vykonával poistník z bankového účtu. Žalobkyňa tvrdí, že okrem v prvom mesiaci poistenia zaplateného poistného zaplatila ešte aj poistné v hotovosti dňa 22.07.1999 nijako nepreukázala. Preto považoval rozhodnutie súdu za prekvapivé, čím mu bolo odňaté právo konať pred súdom.

Súd aj nesprávne vyložil ustanovenia §804 Občianskeho zákona ohľadom redukcie poistenia. Poukázal na komentár Občianskeho zákona JUDr. Imricha Feketeho.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť; žiadala priznať náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Žalovaný v odvolaní opätovne iba rozsiahol zopakoval svoje predošlé tvrdenia, ktoré boli v priebehu súdneho konania vyvrátené argumentáciou žalobkyne. Zotrvala na všetkých svojich písomných a ústnych prednesoch, uvádzaných v predmetnom súdnom konaní. Vzhľadom na odvolanie žalovaného osobitne poukázala na list NBS zo dňa 02.12.2013, z ktorého citovala: „k otázke č.3 uvádza, že NBS ani jej právny predchodca nevydali žiadne rozhodnutie, ktorým by sa menilo alebo rušilo rozhodnutie MF SR vo vzťahu k poistnému produktu UDP-K“. V časti „k otázke č. 4“ uvádza, že „v dôsledku tejto poistno-matematickej nesprávnosti už poisťovňa nemohla ďalej používať kalkulácie a sadzby poistného produktu UDP-K... tým nie je dotknuté naše tvrdenie z odpovede k predchádzajúcej otázke o zmene alebo zrušení povolenia udeleného rozhodnutím MF SR“. Tiež žalobkyňa poukázala na Protokol č. ODO-12990/2007 zo dňa 20.09.2007, ktorý je súčasťou spisu, kde z priloženého výňatku v časti označenej ako „nedostatok“ uvádza, že „...kalkulačné vzorce, uvedené v danom dokumente nie sú v súlade s poistno-matematickými metódami na výpočet poistného a technických rezerv a kalkulačné vzorce niektorých produktov nezohľadňujú všetky záväzky voči poisteným, ktoré sa PČSP zaväzuje plniť v prípade nastania poistnej udalosti... algoritmus výpočtu technických rezerv v informačnom systéme PČSP nebol sprístupnený a teda nebolo možné overiť správnosť tohto algoritmu“.

Dozorujúci orgán teda nezrušil predchádzajúce rozhodnutie o schválení poistného, preto námietka žalovaného o absolútnej neplatnosti poistnej zmluvy je irelevantná. Listinné dôkazy od dozorujúcich orgánov, predložené žalovaným, majú len odporúčací charakter, v ktorých bolo zdôraznené, že je len v záujme žalovaného prijať opatrenia, ktoré by odvrátili predmetné riziká. Postup na odstránenie týchto nedostatkov je však ponechaný na vlastnej úvahe žalovaného.

Uplatňovaná námietka o neplatnosti zmluvy sa javí minimálne ako účelová; napriek tomu, že žalovaný mal vedomosť o nesprávnej kalkulácii poistného už v roku 2007, od žalobkyne naďalej bez ďalšieho prijímal mesačné poistné, po vzniku poistnej udalosti (dožitie) žalobkyňu neupozornil na potenciálny problém ohľadom neplatnosti zmluvy. Až po viacerých výzvach od žalobkyne po viac ako dvoch rokoch od vzniku poistnej udalosti s nezrozumiteľnými vyjadreniami o neplatnosti zmluvy sa vyhýba plneniu žalobkyne.

Žalobkyňa poukázala na rozhodovaciu prax súdov v obdobných prípadoch, v rámci ktorej bolo ustálené, že nie je právne dovolené, aby žalovaný ako poisťovňa negatívne dôsledky, ktoré jej zo vzťahu so štátom podľa jej názoru vznikli, preniesla do vzťahu iného súkromno-právneho, čoho dôsledkom by bolo znášanie takéhoto následku práve žalobkyňou ako poistencom (poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 09. 2014 sp. zn. 2Cdo/229/2013, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21.12.2016 sp. zn. 17Co/982/2015). Ohľadom redukcie poistnej zmluvy žalobkyňa uviedla, že redukcia je upravená vo všeobecných poistných podmienkach žalovaného, ktoré upravovali tento inštitút v článku 9, kde síce neuvádza konkrétnu lehotu, ale odkazuje na Občiansky zákonník. Vo svojom vyjadrení na strane 5 žalovaný uviedol, že článok 9 VPP takmer doslova kopíroval znenie §12 až §14 vyhlášky č.49/1964 Zb. o poistných podmienkach pre poistenie osôb. Podľa tohto paragrafu, ak bolo v poistení s bežným poistným zaplatené poistné aspoň za prvý rok poistenia a v poistení pohrebu aspoň za prvé poistné obdobie a ak nebolo poistné za ďalšiu dobu zaplatené v lehote ustanovenej §359 Občianskeho zákonníka ani v lehote predĺženej podľa §11, premieňa sa poistenie na poistenie so zníženou poistnou sumou so zníženým dôchodkom (redukcia poistnej sumy alebo dôchodku) alebo so skrátenou poistnou dobou (redukcia poistnej doby) a to bez povinnosti platiť ďalšie poistné. Podľa §359 OZ (od 01.01.1992 nahradený §801 OZ) poistenie zanikne aj tým, že poistné za prvé poistné obdobie alebo jednorazové poistné nebolo zaplatené do troch mesiacov alebo poistné za ďalšie poistné nebolo zaplatené do 6 mesiacov od jeho zročnosti, tieto lehoty možno dohodou predĺžiť. Poistenie zanikne uplynutím príslušnej lehoty. To isté platí, ak bola zaplatená len časť poistného. Je zrejmé, že znenie článku 9 VPP je takmer totožné so znením citovaných ustanovení. S prihliadnutím na vlastný výklad žalovaného ostáva nepochybné, že VPP žalovaného predpokladali lehoty určené v §801 OZ. Neskoršie znenia VPP žalovaného, týkajúcich sa redukcie poistnej sumy (článok 9) sa takmer identicky pridŕžovali ustanovenia §801 OZ v súčasnom znení. Nemožnosť redukcie poistnej sumy potvrdzuje aj skutočnosť, že pre naplnenie podmienok redukcie poistnej sumy VPP ako aj OZ nepredpokladali už ďalšie platenie poistného, k čomu v prejednávanom prípade nedošlo, keďže z priloženého platobného kalendára je preukázané, že žalobkyňa platila poistné počas celej dohodnutej doby. Žalobkyňa má za to, že ide zo strany žalovaného len o účelové predlžovanie súdneho sporu, odvolacie námietky žalovaného

nenachádzajú potrebnú oporu v žiadnom zo žalovaných uvádzaných zákonných ustanovení. Navrhla rozsudok okresného súdu v plnom rozsahu potvrdiť a žiadala priznať náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobkyne už nijako nevyjadril.

5. Konanie v prejednávanej spore začalo pred 30.06.2016. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok; podľa §470 ods. 1 C.s.p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti; podľa §470 ods. 2 C.s.p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované; ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

6. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalovaného podľa §34 C.s.p. preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa §385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania žalovaného podľa §379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa §380 ods. 1 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

7. Podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovaného, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie. V plnom rozsahu sa stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie: v rámci preštudovania spisového materiálu krajský súd zistil, že okresný súd vykonal rozsiahle dokazovanie; všetky potrebné dôkazy však napriek podrobnému a rozsiahlemu odôvodneniu nenašli advekvátnu odozvu vo vypracovanom rozhodnutí. Mohli byť pritom odpoveďou na odvolacie námietky žalovaného. Napriek tomu prvostupňový súd z vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom a tiež k správnym záverom právnym. Odvolací súd si osvojuje dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a na tieto v celom rozsahu poukazuje.

9. Odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Z vykonaného dokazovania vyplýva záver, že žalobkyňa a žalovaný uzavreli poisťovaciu zmluvu dňa 22.07.1999 č. 5156000017 typu UDP-K+úraz, v ktorej poisťovacia doba bola určená od 23.07.1999 do 23.07.2014. V zmluve bola určená doba platenia poisťovného na 10 rokov a poisťovacia doba na 15 rokov. Na základe poisťovnej zmluvy sa žalovaný zaviazal vyplatiť žalobkyňi poisťovné plnenie vo výške 1.991,64 € pre prípad smrti a pre prípad dožitia 3.009,36 €. V konaní bolo nesporne preukázané, že žalobkyňa riadne platila dojednané poisťovné podľa poisťovnej zmluvy, hoci žalovaný namietal, že žalobkyňa bola v omeškani s platbami poisťovného, túto skutočnosť nijako nepreukázal najmä s poukazom na skutočnosti, s ktorými sa vypořádaval už súd prvej inštancie v súvislosti s ustanovením §801 OZ a vzhľadom na článok 9 VPP, platný v čase uzatvorenia poisťovnej zmluvy. Uplynutím poisťovnej doby vzniklo žalobkyňi právo na poisťovné plnenie od žalovaného, dojednané v uvedenej poisťovnej zmluve (§797 ods. 2 OZ). Súd prvej inštancie správne uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi nevyplatené poisťovné plnenie podľa spornej poisťovnej zmluvy s príslušenstvom v podobe úrokov z omeškania; doba omeškania žalovaného a výška úrokov z omeškania neboli medzi stranami sporné a žalovaný ich nenamietal ani v podanom odvolaní.

Hoci žalovaný v odvolaní a aj v priebehu konania tvrdil, že sporná poisťovacia zmluva je absolútne neplatná z dôvodu dojednania poisťovného v rozpore so zákonom v dôsledku schválenia nezákonných sadzieb poisťovného príslušným dozorným orgánom štátu pri vydávaní povolenia na vykonávanie poistenia, ktoré negarantovali trvalú splniteľnosť záväzkov z predmetného druhu životného poistenia, s týmito námietkami sa vypořádaval riadne a podrobne už súd prvej inštancie. Ani odvolací súd sa s argumentáciou žalovaného nestotožňuje. V súlade so súdnou praxou dospel aj krajský súd k záveru, že sporný poisťovný vzťah bol založený na základe normy súkromného práva a jeho účastníkmi sú subjekty súkromného práva, ktoré dobrovoľne za vopred dohodnutých podmienok vstúpili do zmluvného vzťahu. Na druhej strane tu vystupuje vzťah jedného zo subjektov súkromno-právneho vzťahu a to žalovaného ako poisťovne, ktorá vykonáva svoju činnosť pod dohľadom orgánov štátu práve so štátom.

Z tohto vzťahu vznikajú rovnako obidvom subjektom a to jednak žalovanému ako poisťovni ako aj štátu, vzájomné práva a povinnosti. V prípade, ak by štát vykonávajúci dohľad nad poisťovňami porušil svoje povinnosti voči kontrolovanému subjektu a tomuto by týmto vznikla nesprávnym úradným postupom škoda, potom by bol poškodený subjekt oprávnený právom predpokladaným spôsobom si vzniknutú škodu od štátu vymáhať. V poisťnej zmluve prejednávanej v konaní boli stanovené podmienky, ktoré žalobkyňa ako účastník poisťnej zmluvy splnila a nastala aj dohodnutá poisťná udalosť. Žalovanému preto vznikla povinnosť vyplatiť žalobkyňi dohodnuté poisťné plnenie. V zhode s okresným súdom aj krajský súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/229/2013 zo dňa 30.09.2014; krajský súd nezistil žiadne dôvody, vedúce k odkloneniu sa od tohto právneho názoru. Okresný súd správne vychádzal z predpokladu, že poisťná zmluva, z ktorej sa má vyplácať poisťné plnenie, je platná.

Nedôvodné je tvrdenie žalovaného v odvolaní, že na pojednávaní dňa 09.02.2017 súd opakovane konštatoval, že podľa predložených listinných dôkazov má za to, že sa jedná o ústrižok PP, ktorý preukazuje úhradu prvého poisťného, a preto sú jeho závery, ktorými sa odrazu stotožnil s tvrdeniami žalobkyne pre žalovaného minimálne prekvapivé. Ak by sa bol súd vo vyjadrení v konaní vyjadril, že nemá za preukázané, že ústrižkom PP sa jedná o platbu prvého poisťného, žalovaný by bol navrhol výsluch žalobkyne ako výsluch svedka sprostredkovateľa poistenia, ktorý predmetné poistenie uzatvoril za účelom konfrontácie s tvrdeniami žalobkyne. Žalovaný má za to, že takýmto postupom súdu mu bolo odňaté právo konať pred súdom. Odvolací súd v zhode s konštatovaním súdu prvej inštancie má za to, že v poisťnej zmluve v kolónke potvrdenia je veta „potvrďujem týmto príjem prvého poisťného vo výške 459,- Sk od poisťníka na túto poisťnú zmluvu“. Tento listinný doklad sa nachádza v spise okresného súdu na č.l. 14. Dátum prijatia prvého poisťného je v zmysle tohto potvrdenia dňa 22.07.1999. Ani výsluchom žalobkyne či sprostredkovateľa poistenia by nemohlo dôjsť k inému výkladu tejto jednoduchej a jednoznačne formulovanej vety a k záveru, že prvé poisťné bolo zaplatené pri podpise poisťnej zmluvy priamo v hotovosti. Nič na tom nemení skutočnosť, že neexistuje alebo nebolo do spisu založené potvrdenie v podobe poštového ústrižku o zaplatení tohto poisťného. Z upozornenia v kolónke v tejto časti zmluvy vyplýva, že poverený zamestnanec je oprávnený inkasovať prvé poisťné a ako potvrdenka platí táto kolónka v prvom rovnopise poisťnej zmluvy. Tieto skutočnosti potvrdzuje potom aj to, že žalobkyňa platila poisťné počas celej doby trvania poisťnej zmluvy a žalovaný toto poisťné riadne prijímal. Z celého obsahu spisu nevyplýva, že by v priebehu plynutia trvania poisťnej zmluvy žalovaný upravoval alebo vyzýval žalobkyňu k úprave výšky poisťného a s tým súvisiacu aj povinnosť platiť poisťné v inej - nižšej výške, ako to začal žalovaný tvrdiť potom, čo ho žalobkyňa vyzvala na plnenie v zmysle poisťnej zmluvy po uplynutí poisťnej doby. Žalovaný prvýkrát takúto skutočnosť uviedol vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 27.10.2016, doručené okresnému súdu 31.10.2016 potom, čo žalobkyňi na jej žiadosť o vyplatenie poisťného po uplynutí poisťnej doby na jej výzvy zo dňa 24.06.2014, 28.11.2014 a 22.01.2016 odpovedal listom zo dňa 05.02.2016. Oznamoval jej, že je potrebné prerušiť šetrenie, potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťníka plniť z dôvodu vzniknutej právnej pochybnosti o tom, či poisťná zmluva bola v čase jej vzniku uzavretá v súlade s vtedajšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä so zákonom o poisťovníctve (viď č.l. 21); zdôrazňoval, že formálne došlo k uzavretiu poisťnej zmluvy, čo však ešte neznamená, že poisťná zmluva je skutočne z hľadiska jej podstatných obsahových náležitostí materiálne aj skutočne platná (viď č.l. 24 spisu). Vo vyjadrení k žalobe žalovaný poukazuje na text článku 9 ods. 2 Všeobecných poisťných podmienok, kde bližšie rozoberá splatnosť poisťného, pričom zvyrazňuje, že článok 9 ods. 2, 6 poisťných podmienok z 01.06.1995 v podstate prepisoval §12 až §14 takmer 25 rokov platnej vyhlášky č.49/1964 Zb. o poisťných podmienkach pre poistenie osôb, ktorej text a postup podľa tohto textu bol každému zrejmy, jasný a zrozumiteľný. Zdôraznil, že aj poisťník plní svoje povinnosti iba sčasti, plní svoje povinnosti sčasti aj poisťovňa, s tým, že nezaplatením poisťného do lehoty určenej zákonom poistenie zanikne a nemožno ho ani obnoviť ani zaplatením poisťného po tejto lehote. Tu však sám žalovaný poukazuje na ustanovenie §804 OZ, ktoré pripúšťa, aby poisťné podmienky pre poistenie osôb mali odchyľne ustanovenie v tom smere, že nezaplatenie poisťného nemá za následok zánik poistenia, ale poisťné podmienky môžu ustanoviť, že poistenie s bežným poisťným (§800 ods. 1) nezanikne nezaplatením poisťného za predpokladu, že poisťné bolo zaplatené aspoň za dva roky a v takom prípade dochádza k automatickej premene poistenia v poistenie bez ďalšieho platenia poisťného (tzv. redukované poistenie). Sám žalovaný si teda odpovedal v tomto vyjadrení na odvolacie námietky a síce, že pokiaľ naďalej prijímal počas ďalších rokov až do ukončenia poisťnej doby plnenie od žalobkyne ako poisťné, nedošlo v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení k automatickej premene poistenia na poistenie bez ďalšieho platenia poisťného, teda k tzv. redukovanému poisteniu. Vzhľadom na uvedené jednoznačne vyplýva, že poisťná zmluva trvala v pôvodnom znení až do jej ukončenia, t.j. uplynutia poisťnej doby a žalobkyňa má nárok na zaplatenie dohodnutého poisťného v

zmysle poisťnej zmluvy v plnej výške. Okresný súd teda rozhodol správne, keď žalobe v plnom rozsahu vyhovel a to aj s priznaním zákonných úrokov z omeškania, ktorých výšku v konečnom dôsledku v odvolaní žalovaný ani nenamietal.

10. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie správne; odvolací súd nezistil ani žalovaným tvrdené procesné pochybenie v postupe súdu prvej inštancie ani nedostatky pri zisťovaní skutkového stavu; rozhodnutie súdu nemožno považovať za prekvapivé, pretože okresný súd len reagoval postupne na námietky procesných strán a tým, že sa vyvíjal jeho právny názor v dôsledku predkladania skutkových tvrdení a právnych tvrdení, nemožno považovať jeho postup za postup, ktorým by bolo žalovanému odňaté právo konať pred súdom.

11. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa §396 ods. 1 C.s.p. v spojení s §255 ods. 1 C.s.p. a §262 ods. 1 C.s.p.. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná. Odvolací súd jej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu proti žalovanému; o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle §262 ods. 2 C.s.p..

13. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).